VIII. évfolyam. 1889. 48. szám. Turócz-Szt.-Márton, november 17.

Felvidéki Hiradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra czimezve Turócz-Szt.-Martonba küldendők.
A hivatalos hirdetéseket, kéziratokat péntekig kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA: 100 szóig 2 frt. ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Értsük meg egymást.

(F.) Valószinű, hogy Pandora hires szelenczéjéből nemcsak maguk a különböző nemű s már kész nyavalyák és betegségek terjedtek szét, hanem röppentek abból ki sajátságos politikai jellegű miazmatikus gombák is, melyek sok baj és keserűség csirát, rejtegetik magukban. Napjainkban rettegünk a bacillusok, bakteriumok stb. hallatára. Azonban nem tudom, melyik kellemetlenebb, azon veszély-e, melylyel a különböző bacillusok fenyegetnek, vagy ama szánalmat keltő érzelem, mi mindannyiszor — megújul, valahányszor hazafiatlan befolyásoknak a Felvidéken való erőfeszitéseiről és elegikus hangjairól értesülünk.

Hatásuk után itélve meg ezen kóros jelenségeket, rokonságban látszanak lenni egymással, sőt van valami közös még abban is, hogy mindkettő a levegőben lappang, honnan az éltető levegővel szivják magukba az arra inklinált egyedek. Kürültekintő óvakodás mellett megmenekülhetni mindkettőtől. De a mi már az óvakodás fokát és feszültségét illeti, e tekintetben ugy áll a dolog, hogy a miazmatikus gombáktól — egy olasz orvos állitása szerint — talán könnyebben védhetjük meg magunkat, mint amaz átkos gombától, melyet nemzetiségi politikusok csiráztatnak. Mert nem kell felednünk, hogy nemzetiségi politikusaink értik a módját a legérzékenyebb húrok pengetésének. Minden tollvonásuk az emberi gyengeségekre apellál. Ezen a téren iparkodnak légbe eresztení gombáikat, hogy czéljukat, azt a különös összetartást, melyet organumjok oly fenségesen vél hangoztatni, annál biztosabban elérjek. Tudják ők jól, hogy a gyengébb gondokozású köznép csak egy oldalról kerithető hurokra, vagy is oly módon, ha emberi gyengeségükre való czélzattal, akként tüntetik fel a magyar nemzetet, mint a nem magyar ajkú polgárok elnyomóit, ellenségeit megadóztatóit, gyermekeik elrablóit, . . . Szeretik elhitelni a köznéppel, hogy lennie kell majdan egy független Tótországnak. Ők maguk is kéjelgéssel gondolnak azon időre, midőn a magyarok napja leáldozik.

Igazán, nem tudja az ember elképzelni, hogyan lehetséges az, hogy értelmes, müvelt egyén-számba vehető emberek, sokszor olyanok is, kik az össztársadalomra vannak utalva, nem átallanak a rajongók táborába beállani! Valóban igaz a közmondás: Az ember gyarló. Csak ez a megdönthetlen igazság lehet alapja az ő létjoguknak. Ezen az alapon szeretnék ők az első kozákot Magyarország rónaságán egy szép napon megpillantani. Ezen a bázison állva feledkeznek meg arról, hogy bárminként dőlne is el a keleti kérdés, ők minden valószinűség szerint jobb sorsban nem részesülnének, mint a milyent ma méltatlanul élveznek.

Nagyon csalatkoznak, ha azt hiszik, hogy a vérével nem fösvénykedő magyar csak ugy könnyedén le fog tűnni a világtörténelem szinpadjáról, valamint abban is csalódnak, ha azt hiszik, hogy Szt. István koronájának valamelyik része felett ők veszik kezeikbe az imperiumot. Hiszen nyilvánvaló, hogy a szent czár, az az északi Napóleon, őket sem halmozná el jobban szeretetével, mint a lengyeleket!

Mi lehet az mégis, a mi szentimentálizmusukat folyton működőképességü hangulatban tartja? Mi gátolja felingerült kedélyüknek lecsillapulását? És mi tartja őket össze?

Semmi más, mint megint csak az emberi gyengeségek különböző nemei, sok esetben valóságos végletek. Igy: egyiket a nagy meggyőződés, másikat a makacsság; egyiket a hiúság, másikat a függetlenség vágya; egyiket az erősebb elme, másikat a korlátoltság tartóztat vissza a magyar nemzeti áramlatba való belépéstől. Ezekhez csatlakoznak még sajátos jellegü előzmények, összeköttetések, személyes viszonyok, ambitiók és igy tovább.

Pedig jól fogva fel az egyes honpolgárok hivatását, arról nom is lehetne szó, hogy beálljon-e vagy ne álljon be valaki a magyarnemzeti kultura harczosai sorába, hanem csak arról, hogy miképen rója le tartozását, kötelességét mindnyájunk közös hazája iránt. Igen, de ez meg már a nagy nemzet-testbe való beolvadást és az együttes közremüködést okvetlen feltételezi. És épen ez áll útjában a kiábrándulásnak, a megtérésnek. A hol kevesen vannak, ott a feltűnés könnyebb, mint a milliók közt. Ámbár, ha igaz is, hogy az egyes emberek a milliókhoz viszonyitva nullák, mindamellett ezeknek is lehet alkalmas körülmények között értékük, amennyiben a balfelől levő számjegyeket sokszorozzák, a számok erejét hatalommá teszik. Ellenben az emlitett köteléken kivül nullák, de számjegy nélkül. Szóval az ilyen állapotnak nincs semmi reális értéke.

Ugyanis az állam polgárainak becse nem abból áll, hogy kiki saját tehetsége szerint törekedjék közreműködni az államgépezet szétrontásán, hanem hogy a nemzet intellektuális erői egymással szemben állván, egymással mérközvén, egymást felváltván, e fluktuációban, e váltakozásban a nemzet minden időben a neki szükséges erkölcsi és szellemi ellátáshoz juthasson. A nemzetesthez nem tartozó, idegen áramlattal uszó egyén, ha még a legzseniálisabb is, csak por a nagy gépezet kerekei közt, amelyet ezek minden akadály nélkül magukkal ragadnak, vagy pedig a czentrifugál erő hatalmának adnak át. A nemzetesthez nem tartozó meglehetne magával elégedve, ha használna

TÁRCZA.

A minta-parlament.

Péchy Tamás álma.

Eredeti tárcza.

Ebéd után van.

Képviselőházunk elnöke, a jó öreg Péchy Tamás, a kiben nem csekély megdöbbenést kelt az a bú, hogy a két ellenzék megint készül »valamire«, álmosan bóbiskol a kereveten.

Csakhamar el is alszik . . .

És álmodik kedves szép dolgokról. . . . Álmodik egy minta-parlamentről.

Ott látja magát a képviselőház elnöki emelvényén. Nyugodtan mosolyog. Az elnöki csengetyü nincs előtte. Efféle szerszámokra egy mintaparlamentben nincs szükség.

A képviselők már csaknem teljes számmal együtt vannak. A ki belép a terembe az barátságosan üdvözli többi képviselő társát.

Károlyi Pista gróf nyájasan mosolyogva int kezével Grecsák Károly felé:

— Szervusz, édes Karcsikám, te! Hogy vagy, te?

Csatár Zsiga keblére szoritja Pulszky Károlyt és homlokon csókolja. Polónyi és Krajcsik megölelik egymást.

Tiz óra. Az ülés már megkezdőthetnék, de a miniszterelnök még nem érkezett meg. Az elnök tehát még vár nehány pillanatig.

Végre belép. A képviselők pártkülömbség nélkül fölállnak és háromszoros, viharos éljenzésben törnek ki.

Kaas Ivor odafut a miniszterelnök elébe és kezet csókol neki. Moricz Pál e szivreható jelenet láttára, meghatottságában könnyezni kezd.

Mikor Geszt ura leül, a képviselők is helyet foglalnak és kezdetét veheti a tanácskozás.

Napirend: A legujabb véderő 125. §-a, melynek értelmében mindazok az önkéntesek, akik a tiszti vizsgát magyarnyelven akarják letenni, haladéktalanul főbe lövendők.

Első szónok Apponyi Albert gróf, aki igy kezdi beszédét:

T. ház! Tisztelt és kedves barátom, a miniszterelnök ur bizonyára megfogja nekem bocsátani, ha bátorkodom kijelenteni, hogy én a törvényjavaslatnak ezt a pontját nem fogadhatom el. Szerény nézetem szerint, a változatosság kedvéért talán jó volna az állam gépezetét egy kis hazafias olajjal megkenni. A szeretve tisztelt miniszterelnök ur végtelen hálára kötelezné a nemzetet, mely — jól tudom — rajongó szeretettel csügg az ő dicső személyén, ha ezt a szakaszt visszavonni kegyeskednék. Elvégre is tisztelt ház, én ugy hiszem, — és e nézetem talán helyeslésre talál — hogy az még nem ok a halálbüntetésre, ha valaki magyarul akarja letenni a tiszti vizsgát.«

Károlyi Gábor gróf közbeszól: »Persze, hogy nem!

— No de kedves képviselő ur — figyelmezteti erre az elnök a közbeszólót — ne tessék hát a tanácskozást zavarni.

— Bocsánat, többé nem fog megtörtenni! — szól Károlyi Gábor gróf, udvariasan meghajtva magát.

Apponyi Albert azzal fejezi be beszédét, hogy a szakaszt nem fogadja el.

— Bizony isten kár pedig — szól hozzá a honvédelmi miniszter a beszéd után — nagy kar, hogy nem fogadod el!

— No igen — mentegeti magát Apponyi — de hát mit csináljak kegyelmes uram? Hidd el, vérzik a szivem, hogy a szakaszt visszakell utasitanom!

Szólásra föl van még jegyezve Ugron Gabor is, a ki kijelenti, hogy Apponyi beszéde után nincs mondandója, csupán annyi, hogy a szakaszt ő sem fogadhatja el, mert az nézete szerint nem egészen igazságos.

Nem egészen igazságos! — kiállt fel Orbán Balázs, szinte ijedten. — De Gábor kérlek, hogy tudsz ilyen éles kifejezést használni?

A vita be van fejezve. Következik a szavazás, melynek eredménye 126 szótöbbség a kormány részén.

A ház ezt egyhangu helyesléssel veszi tudomásul.

Még Ábrányi Emil interpellál. Azt a kérdést veti föl, hogy a honvédségnél miért hozták be a feketesárga zászlót? Kérdi, hogy ha már a zászló feketesárga, nem lehetne-e legalább a nyelét nemzeti szinüre festeni?

Fejérváry báró honvédelmi miniszter nyomban megadja a választ az interpellációra:

»Hogy a honvédségnél miért hoztuk be a feketesárga zászlót? — ugymond . — A felelet nagyon egyszerü: Azért, mert háboru esetén zavart okozhatna, ha a honvédség zászlója piros- fehér- zöld, a dicső közös c. s. és k. hadseregé pedig feketesárga. No meg aztán őszintén bevallva az én személyes izlésemnek is jobban megfelel a feketesárga zászló. A mi azt a kérdést illeti, hogy a nyeleket, nem lehetne-e nemzetiszinüre festeni, válaszom röviden az, hogy nem. Punktum. Kérem a választ tudomásul venni.

Az interpelláló és a ház köszönettel tudomásul veszik a felvilágositást.

És ezzel az ülésnek vége.

A miniszterek távozásukkor ismét megéljenzik. Az elnököt is. Az államtitkárokat is.

Azután a képviselők párosan, szép sorban haladva, elhagyják a házat.

A kapu előtt a számozatlan Schneider-féle fiaker vár a miniszterelnökre.

Eötvös Károly előzékenyen nyitja ki a kocsi ajtaját és meg hajtva magát, azt mondja:

— Tessék, kegyelmes uram, tessék.

Eugrammos.

A fehér rózsa.

— Rajz. —

Az első franczia forradalomnak gyujtó szikrája Mirabeau volt, kit becsvágya és hiusága tőn néptribunná.

Az udvar ép visszatért Párisba, midőn Chenier, hirneves költő egy uj müve az embereket felrázni látszott mindennapiságukból.

Mirabeau egy este a szinházban volt és nem távol a királyi páholytól foglalt ülést. Elbüvölve a királyné — Maria-Antoinette szépségétől, nem birta tekintetét az impozáns jelenségü fejedelmi hölgytől elforditani. A véletlen ugy akarta, hogy tekintetők pillanatra találkozzanak.

A királyné magához inté kiséröjét. Bizonyára feltünt neki — mint igen soknak — Mirabeau meglepő külseje.

Másnap, kedden reggel, midőn még fél Paris hajnali szenderét aludta, Mirabeau a Tuilleriák kertjébe ment friss levegőt szivni.

Amint ott ábrándokba merülve fel s alá járt a gondosan egyenlitett porondon, egy pillantást vetve a királyi palotára, annak egyik erkélyén — nem csekély meglepetésére, egy női alakot vett észre.

A női alak a királyné volt, ki azonban rögtön eltünt az erkélyről.

Eltünt, de midőn elhagyta helyét, egy fehér rózsa hullt le kezéből a kert homokos utjára.

Mirabeau felvette e rózsát, megcsókolta és keblére rejté . . . Aztán pedig dobogó szivvel sietett barátjához, Beaumarchais költő-

nemzetiségének, de erre csekélységénél fogva nem lehetvén képes, csak ártalmára van, mert egy bizonytalan, ábrándos jövő reményében a köznyugalmat és munkakedvet megbénítja.

Ily körülmények között kérdezhetjük: vajjon érdemes-e valakinek erőit eredménytelen munkába fektetni? Azt tartjuk, hogy a Felvidék tót ajkú polgárainak jogtalan szóvivői birnak képességgel belátni, hogy haladásukat csak a magyar nemzettel való egyetértésben és barátságban találhatják fel. Szűnjenek meg rágalmaikat ellenünk irányitani! Hiszen csak a rosz akarat, a magyar állameszmével ellentétben álló és a nép érdekeit határozottan mellőző töredékről tételezzük fel azon vakságot, mely a magyarokban ellenségeket lát! Csak ezek nem látják a mi jó akaratunkat, s csak ezek érzik magukat ugy, mint a ki rosz fát tett a tűzre!

Igen szép és nemes dolog a független meggyőződés és az önállóság. Azonban a kit ez a két erkölcs megszáll, az jőjjön közibénk, ne irtozzék mindentől a mi magyar, a mi aktuális és a minek praktikus haszna lehetne. A nőttön-növő magyar kulturával a tót nemzetiség érdekében sokat tehetnek, ha az uralom, a tunya grandezza falai mögül kilépnek és igazi testvéri szeretettel közelednek a magyar közönséghez, a melyre nézve jelenleg nem léteznek. Nekik lehetetlen nem tudniok, hogy Magyarországon van élet, vannak aspirációk, szükségletek és kötelességek. Különben szemelőtt tarthatják ezen latin közmondást: Videant, ne quid detrimenti respublica capiat.

Romlottságunk.

A komolyan gondolkozó ember lelke megrendül ama vérlázító gyilkosságok s öngyilkosságok hallatára, melyekkel a napilapok hasábjai sűrűn telvék. Nemcsak a megrögzött, javithatatlan gonoszság, erkölcsi sülyedés müvei ezek, hanem közvetlen gyümölcsei az emberiség tévesztett liberális gondolkodásának, a hamis felvilágosodottság fogalmának — a hit nélküliségnek!

Naponként számosan — s hova tovább annál többen — a gyilkosság legváltozatosabb nemeivel oltják ki a maguk s mások életét s erősen daczolva az erkölcsi szózat intelmeivel, megvetett kérkedéssel tiporják a józan gondolkodás, a nemesebb erkölcsiség legszentebb nyilvánulásait, törvényeit. S ugy látszik, ez undok cselekmény, eme éktelen bün, még mentségét találja sok esetben a felvilágosodott század közhiedelmében! Sokan, akik oktalanul megvetették az emberi életet, a leggyávább módon futottak a földi élet elhárithatatlan akadályai elől s mégis legtöbbnyire a társadalom részvételével, vagy legalább elnézésével találkozott menthetetlen tettük s a napi sajtó hideg közönységgel közli a gyilkosságok hajmeresztő statisztikáját. Mondom, nincs nap, a mely ez adatok számát ne szaporitaná s nem nyujtana mindinkább megdönthetetlen bizonyitékot arra nézve, hogy a társadalom e legocsmányabb fenéje mily aggasztóan szedi áldozatait.

A gyilkosság gondolatjában keres csodálatos hidegvérrel megnyugvást a könnyelmü, az elcsüggedt, s ezzel menti meg magát lelkiismeretének gyötrő, kinzó furdalásai, nemkülönben a társadalom jogos büntetései s ostorcsapásai elől tán a még javitható halandó, s ujabban a sikkasztók serege. De fájdalom, — össze rázkódik ennek hallatára is a józanabb gondolkozású ember — a gyilkosság büne belopódzkodott már a társadalom szeplőtelen előéletü családjaiba is! Az emberi élet egén mutatkozó sötét fellegek, tán hamarjában nem teljesült reményeink, vágyaink, s legtöbb esetben zabolátlan szenvedélyünk, megérleli bennünk a gyilkosság, az öngyilkosság tettét. S mindez korunk tévesztett, hamis gondolkodásának, erkölcsi romlottságának, a vallástalanságnak szüleménye. A mióta az ember megszünt maga fölött felsőbb szellemi lényt ismerni s ezzel elvetette egyúttal a jövendő túlvilági élet édes, boldogitó dogmáját, az isteni itélet napon a kérlelhetetlen biró igazság szolgáltatását, azóta soknak haszontalan adomány az élet, a legnyomasztóbb teher az, a melytől minden áron szabadulni óhajtanak. Ime, ennyire jutottunk a roszúl értelmezett erkölcsi szabadság dogmáival, sőt még borzasztóbb eredményeket constatálhatunk. Előbbi lelkem e megczáfolhatatlan tény emlitésére, mert hisz, mintha már a gyilkosság s öngyilkosság bün sem volna, közönnyel, hideg közönnyel beszélünk róla, pedig ostoroznunk kellene azt minden alkalommal. Látjuk a példák ellenállhatatlanul vonzanak, s e rémes bün megfertőzteti már — horrendum dictu — az emberiség legdrágább legszentebb erényeit, a természeti ösztön által is megkövetelt, — szülők tiszteletét s a legveszedelmesebb fekélyként rágódik már a családi tüzhelyekben.

Gyilkossággal foglalkozik a gyermek s a galád tett bünös tudatával, kiszámitott gonoszsággal hajtja végre isszonyú tettét, szüleinek meggyilkolását. Napirenden van most már a szülők meggyilkolása saját vérükkel táplált csemeték által s nem egy szülő ily ocsmánybün gyermekének adott életet. Hihetetlen gyorsasággal szaporodnak a hajmeresztőbbnél hajmeresztőbb rémes tettek s a kiben csak parányi erkölcsiség, a senkit le nem alacsonyító hit szövétneke él, kétségbeesetten kialthat fel: Quousque tandem . . .?! Nem alaptalan aggodalom a jövendő nemzedék fölött, hisz a megrenditő esetek mindennél világosabban beszélnek s veszélyt — igen nagy veszélyt jósolnak. Mi lesz, kérdhetjük bátran a közbecsülés tárgya, ha már zsenge csemeteink az életnemzők megölésének szörnyü bünétől sem rettennek vissza!? Mi lesz az egész társadalomból, ha már a szülők tisztelete is csak a legritkább erényként fog tündökölni? Hová, hová jutunk az isteni parancs 4-ik pontjának szándékos megszentségtelenitésével?

A rohamosan szaporodó gyászos esetek komolyan figyelmeztetnek arra, hogy igyekezzünk, a mig még nem késő e hallatlan gonoszság elterjedését meggátolni, kiirtani. Lássuk egyszer már be, hogy a roszul értelmezett erkölcsi szabadság, mely a hitetlenségbe vezet, kútfeje nemcsak minden bajainknak, de megsemmisitője egyszersmind az ember fönséges hivatásának e földön, gyilkosa az életnek. Okuljunk valahára a siralmas példákon s ébredjünk egy helyesebb értelmezésére az ember földi életének rendeltetéséről! Gondolkodjunk már egyszer komolyabban nemcsak gyermekeink tanittatásáról, oktatásáról — de neveléséről is!

Szülők! a megrenditő esetek, a borzalmas gyilkosságok, a vérengző családi tragoediák óva-intenek, adjatok gyermekeitek nevelés-erkölcsös nevelést, oltsátok kiveszhetetlenül a természet, az isten parancsolatait sziveik redőibe!

A gyönge csemeték idomitói, tanitók, forditsátok figyelmeteket a társadalomban e rohamosan terjedő bün kiirtására. Szép, magasztos feladat vár rátok; a gyermekek vallás-erkölcsös nevelése, melylyel megutáltatjátok e szürnyü bünt örök időre. Plántáljátok kipusztithatatlanul a szülők iránt való rendületlen tiszteletet tanitványaitok szivébe! Nemcsak a hazának, de az egész emberiségnek örök hálájára teszitek magatokat érdemessé, ha a 19. század e szemmivel nem menthető, sötét gondolkozását, az emberi életnek ily bünös megsemmisitését, megölését — nemcsak megutáltatjátok, hanem örök időre megakadályozzátok.

Uhlyárik Szende,
tanitó.

Lapszemle.

Lapunk mult számában közöltük a Národnie Noviny kritikáját Beksics Gusztavnak, Attikus név alatt megjelent röpiratáról. Azok után, melyeket ott elmond a kritikus, igy folytatja birálatát:

»Jellemző, hogy a szerző, bensőleg megijedve a dissonantiától, fél a számoktól mint a tüztől! És mi positivabb a számnál! Azok, az általa emelt légvárat teljesen felforgatnák. — Örvend, hogy a németség kisebbségben van Ausztriában. — Ebben Ausztria gyengeségét látja. Azt is elismeri, hogy a magyarság kisebbségben van Magyarországon, de ezt összehasonlitgatni nem akarja, — mintha bizony a 2-szer 2 nem adna ugyanoly összeget Ausztriában, mint Magyarországban. Hivatkozva Magyarországon a számokra, ezt »veszélyes mathematikának« hivja. És teljes jogosúltsággal. A ki semmiből teremteni akar, a ki a tények reális állását elfogadja, s nem látja az összes nemzeteket, annak borzasztó a szám, a mathesis. Hanem a mathesis nem enged, bármint zárná le a szemét az ügyes magyar zsurnalista. Ő a fajsúlyt teszi mérlegre a »tömeg« ellen, azaz azon reményben él, hogy a magyar fajsúly lenyomja magyar tömeget. Nagyon veszélyes megnyugvás ez.

És megint csak azt zengi: a germanizmus segit bennünket, veszélyes csak a szlávizmus az államegység tekintetében.

Jó; de mi következik mikor a szerző a belső állapotokat veszi tárgyalás alá? Megint felállit premissákat és épit rájuk . . . Biztosan tudja, hogy az orosz háború még hosszú évek során nem vivatik. A német trónbeszéd kevesebbet tud: az csak egy évet állit, — Atticus előre látja a békés évek egész sorát.

A szlávizmus egyedüli gátja a magyar konsolidátiónak, bár Európa helyzete reá a legelőnyösebb — hála Andrássynak, ki Ausztriát meggátolta 1870-ben a Németország elleni háborúban, és ezen 300 év óta legnagyobb államférfiút Európának a magyarok szolgáltatták. »Igy nyerte meg Magyarország a legelső fegyveres államot a szlávizmus ellen«, azaz a német fegyvert. Az idegen

---

hez, lelkes szavakban beszélte el neki kora reggeli kalandját.

— E percztől fogva — mondá — a rózsa ékszeremmé lett, melyet mindig keblem felett fogok hordani.

— Ki hitte volna, hogy Mirabeauból még valaha ily epedő Romeo is válhassék? — válaszolt Beaumarchais mosolyogva.

— Csak kaczagj rajtam kedvedre és itélj el; — de arra kérlek, hogy el ne áruld senkinek, a mit most mondani fogok. En szeretem a királynét, szeretem, a hogy halandó ember még sohasem szeretett hölgyet, — — és koczkára tenném mindenemet, ha e vállomást a fülébe rebeghetném. . . .

— Te remegsz, Mirabeau?

— Az örömtől, ha a pillanatra gondolok, melyben a fehér rózsa labaim elé hullt!

— Hátha csak szerencsés véletlen volt az egész esemény?

— Nem az volt Beaumarchais: valami itt a bensőmben sugja, hogy nem az volt.

— Lehet; de nyiltan és őszintén megvallva, állitásod valószinütlenség.

— De hát ne fossz meg boldogitó reményemtől, hanem tanácsolj inkább valamit! Mit tegyek, hogy a királynéval találkozhassam? Hisz mint vigjatékiró értesz a cselszövényekhez; Figaród, Almavivad is igazolja ezt . . . Adj inkább egy jó tanácsot!

— Jó; mutattasd be magadat a királynénak.

— Ezt nem akarom. Az udvar mindjárt gyanakodni kezdene és e lépésem által vége lenne népszerüségemnek . . . Négyszemközt szeretnék a királynéval beszélni.

— Akkor csak egyetlen ut áll előtted nyitva.

— És melyik volna az?

— Igyekezzél bejutni a trianoni parkba, ol ő gyakran órákig jár magányosan.

— Honnan tudod ezt?

Egy ismerősömtől, ki fökertész Versaillesben.

— Ezt az embert nekem is meg kell ismernem.

— Oh, az ilyen ismeretséget nagyon könnyü megkötni.

— De nem igazi nevem alatt; mutass be neki, mint költőt, festőt — — — vagy nem bánom én akarkinek mondasz, csak Mirabeauról ne szólj.

— Majd bemutatlak, mint szenvedélyes virágkedvelőt, kinek legforróbb óhaja a trianoni virágházakat megismerni.

Mirabeau magánkivül volt a nagy örömtől. Már egy hét óta barangolt a trianoni park utain, a nélkül, hogy forró vágya teljesülésbe ment volna. Végre a kilenczedik nap reggelén mégis kedvezni kezdett neki a szerencse. Megközelitheté a királynét, ki egy nagy márványmedencze előtt időzött, melyben a nap sugaraitól csillogóan apró aranyhalak uszkáltak.

Abban a hitben, hogy a királyné egyedül van, Mirabeau gyorsan hozzálépett és egy fehér rózsát nyujtott át neki.

— Felséges asszonyom . . .! kezdé dadogni, de nem fejezheté be szavait, mert hirtelen megjelent madame de Campau, a királyné udvarhölgye.

Mirabeau mélyen meghajolva távozott s egy közel bokor mögé rejtőzött.

— Ismeri ön, asszonyom e férfiut? — kérdé Maria-Antoniette.

— Nem ismerem, felség! — felelé Campau asszony.

— Elég szemtelen volt nekem e rózsát átadni.

S e szavak után a királyné a rózsát a medencze vizébe dobta.

— Ördög és pokol? — kiáltott fel dühében Mirabeau a bokrok közt.

— Vajjon ki lehet? mormogá megdöbbenve az udvarhölgy.

— Egy bolond, egy eszeveszett, édes Campau,

Azon percztől, hogy Mirabeau a trianoni parkot elhagyta, halálos ellenségévé lön az udvarnak. Nem tudta feledni, hogy a királyné hidegen vetette rózsáját a vizbe! Azt hitte, hogy ezáltal férfiui büszkesége sértetett meg és boszút esküdött. Mária Antoinette iránti szenvedélyes szerelme keserü gyülölséggé fajult, s mindent elkövetett, hogy e gyülöletet hoszátartozóiba is beoltsa.

XVI. Lajos 1789-ben jul. 23-án egész váratlanul megjelent az országgyülésen.

Érdemjel helyett keblén fehér rózsát viselt, melyet a királyné e szavakkal tüzött oda: »Megalmodtam, hogy e rózsa talizmánul fog szolgálni a trón hatalmának megdöntésére czélzó ármanyok ellen.«

A király a nemzetgyülésen egy beszédet intezett a képviselőkhöz, melyben kérte őket, hogy ne nyuljanak erőszakhoz s tartsák szem előtt eskütjöket; tiszteljék a koronát s tartózkodjanak minden lépéstől, mely az országot ujabb veszélybe dönthetné.

Ámde a király szavai hatástalanul hangzottak szét a teremben.

Mirabeau magán kivül lett a dühtől, midőn megpillantá a király keblén a fehér rózsát. Egy cseppet sem kételkedett benne, hogy Mária Antoinette tüzte oda.

Midőn XVI. Lajos elhagyta a nemzetgyülést, Mirabeau a szószékre lépve beszédet tartott, mely menykőcsapásként hatott az udvari párt fülébe.

E beszéd következménye a Brezé marquis kiküldetése volt, ki a király nevében a nemzetgyülést feloszlatottnak nyilvánitá.

A képviselők rendkivüli izgatottsággal fogadták ezen üzenetet.

A többség meghajolni kivánt a király akarata előtt, de a zajból feharsantak Mirabeau végzetes szavai: »Mondjátok meg uratoknak, hogy csak a szuronyok erőszakának engedve hagyjuk el helyeinket.

S igy Brezé marquisnak nem maradt egyéb hátra, mint hirül vinni, hogy a nemzetgyülés Mirabeau szavaira, »csak a szuronyok hatalmának enged!«

A királyné elájult, a gyenge Lajos pedig halotthalványnyá lön.

E percztől fogva Mirabeau vezetése alatt forradalom utjára lépett a franczia nép.

Az udvar minden lehetőt elkövetett, hogy a grófot megnyerhesse. A király 250,000 frankot utalványozott Mirabeaunak, hogy adósságait kifizethesse, azonkivül pedig 6000 frank évi járadékot.

Mikor Mirabeau először megjelent az udvarnál, a királyné azt mondá Campau asszonynak: »Ha elfogadtam volna rózsáját, most leghatalmasabb támogatónk lenne. Első megjelenése ijesztett egy kissé, de szemeiből olvasom, hogy még ő él, nincs mitől félnem.«

Azonban a lépések, melyeket Mirabeau az udvar javára tett, már mind elkésettek valának. A forradalom széles folyóvá lett, mely minden gátat kettészakitott . . .

1791-ben április 2-án Páris utczain szájról-szájra kelt a hir, hogy Mirabeau a »szabadság apostola« rögtöni halállal kimult.

Sok mindenfélét beszélték halála okáról, de csak annyi volt bizonyos, hogy szive felett egy hervadt fehér rózsát találtak.

Midőn Mirabeau halálának hirét a királyné meghallotta, igy szólt udvarhölgyéhez: »Most már az én vesztem órája is közeleg.«

És a királyné e jósszavai 1793. október 16-án beteljesültek . . . A nyaktiló bárdja véget vetett életének.

F. Sz

fegyverrel nyert győzelmek igen keserűek. »Ne ülj idegen szányra« mondja az orosz példabeszéd. De menjünk tovább: Mi az a szlávizmus? Varnók, hogy szerző az egész szláv ideának képét adja azon állitását mikép a szlávizmus veszélyes bebizonyitandó.

De a dissonantia nem engedi. Egyszerre azt kezdi bizonyitani, hogy panszlavizmus csupán popánc melylyel a magyart ijesztgetik. Ha az ember szemébe néz, csupán ágyrém. Ha a 100 millió szlávnak lenne nemzetiségi önérzete, rettentő lenne az, de dicsőség a magyarok Istenének ez nincsen úgy.

A szlávság egy ismeretlen chaosz mely akkor sem győzne, ha egyesülne. (26.) »A panszlávizmus a legnagyobb hamisitás és csalás«. »A szlávság történetének egyetlenegy tenye sincs, melyben a szláv egység gondolata felsugárzott volna.« »A latin és germánfajok egysége lehető, de a szlávoké lehetetlen.« Nem volt hol fogamzania. Arnyéka sincs sehol. Az oroszoknak sem volt, sem nagy Péter (az ő végrendelete falsum) sem II. Katalin alatt. Az orosznak csak a tenger kell sem szláv sem keresztény ideája nincs. Nem a pánszlavizmus vezette az oroszt a Dunához, a Balkanra, hanem a Fekete tenger felszabaditása s a Bosporus áttörése. Szláv egységi törekvés tehát nem létezett soha és nem is létezik jelenleg. A délszlávizmus humbug, a bulgárok nagyon is alant, a szerbek szintén alább állnak a magyaroknál, a horvátok babszemjankók. Örökösen ütni fogják egymást. A szerző egész sorozatát látja a bolgár és szerb háborúknak! A szlávizmus egy rongy, ez az ő igazi képe. A szlávizmus egyáltalában nem fenyegeti alakulásunkat«. Es igy bebizonyitotta egy pontig, hogy a szlávizmus annyi mint semmi! Oroszországban semmi, délen semmi és nyugaton a legsemmibb! Es ha ott az, milyen semminek kell annak Magyarországu lennie, — a magyarság hatalmas talpai alatt. Mégis szerző egyedül a szlávizmust tartja veszélyesnek. Hogy rimlik ez! Bizonyára úgy, mint a magyar rimek általában. — De nemcsak a szlávizmus ellen biztos. Még a fátumot is magyar nyereggel nyergelte meg, midőn azt mondja: »Német országgal szövetségben lévén, a háború kimenetele szinte biztos javunkra. Nemzeti munkánkat tehát egy külhoni szerencsétlenség nem fogja megállitani.« Es igy biztosan érzi magát minden felől: a pánszlávizmus humbug (tehat Nyustyan, a gymnasiumokban, a meticában is), a dél szlávság egy pusztuló bagazs, Oroszország bár nagy állam, biztosan levere tik, a szerencsétlenség nem fog bekövetkezni, mi kell tehát a boldogsághoz, mitől féljen az államiság! Miért marczangolják hát a jó nemzetiségeket, miért félnek minden kis tanitótól, segéd lelkésztől? Mitől félnek? Azt mondja: munka vár e téren Felső Magyarországra és Erdélyre (34—35 lap). Mindebből az látszik, hogy a tótok és románok megmagyarositása nagyobb horderejű, mint az egész germán és szlávság nyomása. Ily tényekkel kell biztositani és teremteni a magyar kulturát. Nekünk kell a magyar Glóbuszt megdrótöznunk, hogy maga magától széjjel ne maljék. Ily kolloszális premissákra volt a szerzőnek szüksége, hogy oly csekély következtetésekre jusson. Egyébként van ebben némi tündöklés is: a slav vér legyen fermentum a magyar nagy világ uralomhoz.

Közöljük e kritikát, megjegyzéseinket akkorra tartván fenn, mikor e kritikák közlését befejezzük.

Pályázat.

Az »Érsekujvár és Vidéke« szerkesztősége ezennel pályázatot hirdet:

1. Egy eredeti költeményre. Jutalma, a lapnak egy magát megnevezni nem akaró derék pártfogójától, — 1 arany.

2. Humoristikus vagy esetleg más irányú beszélykére. Jutalma 1 arany.

3. Egy társadalmi czikkre, mely Érsekujvár és vidékének társadalmi vagy közgazdászati viszonyait tárgyalja. Jutalma 2 arany.

A pályaművek a lap egy oldalan tisztán irva, a szerző nevét rejtő jeligés levéllel az »Érsekujvár és Vidéke« szerkesztőségébe küldendők.

A pályaművek megbirálására ismert fővárosi irókat nyert meg a szerkesztőség. A pályázatok eredménye legkésőbb 1890. jan. 15-ig az »Érsekujvár és Vidéké«-ben közzéteendő birálói jelentésekkel leszen kihirdetve.

A jutalmat nyerő művek az »Érsekujvár és Vidéké«-ben fognak megjelenni. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a dicséretre méltatott pályaműveket is közölhesse.

Pályázati határidő 1889. deczember 20.

Érsekujvárott, 1889. nov. 10.

Az „Érsekujvár és Vidéke" szerkesztősége.

Ezen, — egyik legjobb hirnévnek örvendő — vidéki hirlapnak, irodalmi munkásságra serkentő pályázatát melegen ajánljuk olvasó közönségünk becses figyelmébe. *Szerk.*

HIREINK.

Beksics Gusztáv orsz. képviselő és a magyar publicistika leghirnevesebb egyik férfia, közelebb több királyi várost fog meglátogatni és ezekben tanulságos társadalmi és publicistikai felolvasást tartani. Beksics ur czélja főképen odairányul, hogy a kir. városoknak ismertesse nemcsak kulturalis fontosságát, de ami ennél is fontosabb, azt a missziót, amelyet azoknak a nemzeti államiság és fejlődés, szóval a »közhaladás« terén teljesitniök kell. — Beksics ezeknek az eszméknek és a magyar democracia társadalmi igéinek óhajt csinálni propagandát.

Turócz vármegye közig. bizottsága — e hó 12-én tartotta a vármegyeház nagytermében rendes havi ülését ő méltósága: Justh Kálmán főispán elnöklete alatt. Az ülésen semmi fontosabb ügy nem került szóba. A szakelőadók felolvasták jelentéseiket, melyek minden észrevétel nélkül tudomásul vétettek. Egyedül a kir. tanfelügyelő referálása közben élénkült egy kissé föl a tanácskozás. Podhragy község ugyanis folyamodot a *K. b.* hoz, hogy mint filiális község, a terhére rótt sommás tanitói nyugdijalap-járulék kötelezettsége alól mentessék föl. Voltak akik a község kérvényét, minthogy nem indokolta kellőképen, a hiányok pótlása végett visszaadatni óhajtották, — de Beniczky Kálmán alispán, Révay Nándor, id. Bulyovszky Simon, Dr Kiss kir. ügyész, Grümmich Géza pénzügyigazgató és Klimó Vilmos hozzászólásai után abban állapodott meg a bizottság, hogy a község folyamodványa terjesztessék föl a közokt. miniszteriumhoz s e fölterjesztésben szorgalmaztassanak meg az évek óta fennt levő hasonló tárgyú fölterjesztések s kéressék föl a miniszterium, hogy hozzon minél előbb szabályrendeletet, mely e kényes és annyi kis községet érdeklő kérdést szabályozza. Az ülés 12 órakor ért véget.

Megyebizottsági tagok Priekopán egyhangulag Dávid Ferencz kir. aljbiró, és Ruttkán Gazdik János és Lamos Pauké Ferencz lettek bizottmányi tagoknak megválasztva.

A trsztenai tanári kör f. hó 8-án tartotta e tanévben harmadik felolvasó ülését, mely alkalommal a történelmi és irodalmi oktatásban sikerrel használható szemléltető eszközökről értekeztek, és pedig Dortsák Gyula körelnök a hazai és világtörténelmi szemléltető tárgyakról olvasott, dr. Kovalik János tanár pedig a klasszika — philologia tanításánál alkalmazandó eszközökről. Utóbbi egy klass.-phil. muzeum alapításának eszméjét is megpenditette, melyre nézve az intézkedések meg is fognak történni.

Kinevezés. Turek Károly beszterczebányai róm. kath. segédlelkész Blaufuszi plébánossá lőn kinevezve, illetve megválasztva; helyét Feldmajer J. tuzsini segédlelkész foglalja el.

Rauscher, ruttkai fűtőházi főnök nyugalomba vonult, helyét Éder Róbert volt ruttkai vasuti tisztviselő foglalta el. A köztisztelet ben álló volt főnök tiszttársaitól november 9-én búcsúzott el; mely alkalommal Katona Pál állami tanító mint a ruttkai zene és dal egylet karmestere, zene és dalestélyt rendezett a búcsúzó tiszteletére. A zene-egylet tagjai több darabot igen kitünően játsztak.

Elitélve. Kedden folyt a végtárgyalás a Kollarik Edéné született Meskó Zsófia német-lipcsei gazdag özvegy asszony és ennek büntársa Schefranka szülésznő elleni bünperben. Mind ketten a büntető törvények. 285. §. 2. bekezdésébe ütköző egy rendbeli magzat elhajtás büntette miatt helyeztettek vád alá. A rózsahegyi kir. törvényszék tágas terme zsufolásig megtelt hallgatósággal. A Porubszky Jenő törvényszéki elnök által kiváló szakismerettel vezetett tárgyalás befejeztével a vádló és védő beszédek meghallgatása után Porubszky elnök (szavazó birák: Thuránszky Kálmán és Lavotta) kihirdette az itéletet, melynek értelmében mindkét vádlott nőt egy rendbeli magzatelhajtás büntettének kisérlete miatt bűnösnek mondta ki és egy évi börtönbüntetésre itélte. Királyi ügyész és vádlottnők fellebeztek. Dr. Kubinyi Lajos ügyész fényes vádbeszéde, valamint dr. Duschnitz Mór első rendű vádlottnő védőjének szellemes védbeszédje valóban bámulatra ragadta a hallgatóságot. Másodrendü vádlottnőnek védője dr. Krno fiatal ügyvéd, csak röviden szólt Schefranka ártatlansága mellett.

Siket fajd vadászat. Igen szép siket fajd kakast lőtt, a záthurcsai havason D. Gy. úr. Gratulálunk.

Megteltek már a felekezeti iskolákban is a tantermek tanuló gyermekekkel. A tanitás javában folyik.

Ruttkán az állami iskolában sok tanuló iratkozott be ez évben; ugy, hogy aránylag egy tanerőre 95 gyermek esik. A tantermek bérelt helyiségekben vannak, a melyek nem iskola, hanem lakószobáknak voltak épitve. Egy tanteremben sem fér 95 gyermek és igy az alsóbb ostályokban a tanulók egyfele délelőtt másik fele csak délután jár az iskolába, mely körülmény hátrányos, úgy a tanitók, mint a tanulókra nézve. Kérjük e baj orvoslását.

Tudósitónk e soraira biztos értesülésünk alapján megjegyezzük, hogy eme — paedagogiailag valóban tarthetlen — állapot megszüntetésére a kir. tanfelügyelő úr már megtette a szükséges lépéseket, amennyiben a magas közoktatásügyi miniszteriumnál egy új tanterem kibérlése és egy uj tanerő alkalmazásának engedélyezését sürgősen kérte. Legyenek tehát egy kis türelemmel az érdekeltek Szerk.

A mártoni vadászok becses figyelmébe ajánljuk azt a nagy csapatokban járó sok vaddisznót, a mely a záthurcsai határban az őszi vetésekben borzasztó károkat okoz. Ők bérlik a vadász területet, hát a záthurcsaiak nem akarják, hogy a bérlők rövidséget szenvedjenek és nem is vadásznak rájuk, amig remélhetik, hogy a bérlők megmentik őket a csapástól.

Vizben lőtt ózbakot. A ruttkai körjegyző, Gazdik János lipóczi vadászkerületében vadászott. A kopók igen szép ózbakot kergettek ki az erdőből és hajtás közben a Vág folyóba üldözték. Mikor az ózbak a folyó közepén uszkált, a jegyző két lövést eresztett utána és meg is lőtte. A ruttkai révészek csónakon fogtak ki az úszó vadat, melynek súlya 70 kilo volt.

Uj társaskör Beszterczebányán. E hó 10-én volt az alakuló gyülés a megyeház nagytermében, melyen egy uj társaskör jövő programmját alapitották meg. A kör három alosztályra oszlik u. m: Dal-, zene- és irodalmi osztályra. Az osztályok mindegyike külön vezetővel bir. A kör feladata időnkint mulattató és szórakoztató estélyeket rendezni a tagok és a városi közönség részére. A kör saját helyiséggel fog birni. Elnökül megválasztatott: Dr. Heinrich Ernő, alelnökül: Dr. Rippélyi Ede, titkárul: Weisz Gyula, jegyzéül: Szerényi J. háznagyul: Dr. Selymessi S.

A négykrajczáros pusztulása. Ez a legalkalmatlanabb, s nem is valami nagyon ügyes és csinos rézpénzünk nemsokára alkalmasint kipusztul a forgalomból, ilyenformáju és nagyságu rézpénzeket ezentúl nem vernek. Hir szerint azonban fognak egészen uj formáju négykrajczár értékü rézpénzeket készíteni.

A gyermek legkedveltebb játéka. Igy hangzik, egy előttünk fekvő kis könyv czime, mely azon szülők és nevelők figyelmébe ajánlható, kik gyermekük részére egy mulattató és egyszersmind tanulságos játékot óhajtanak megrendelni. Tartalmaz sok magyarázó ábrát, és nagy mennyiségü elismerő levelet tekintélyes emberektől. Levélbeli megkeresésre portomentesen küldetik szét. F. Ad. Richter & Comp. czégből, Bécs, I. Nibelungengasse 4.

A Dr. Rosa-féle életbalzsam B. Fragner gyógyszertárából Prágában, jó szolgálatokat tesz a bélcső benyálkodásánál, savt képződés és más bél- és gyomorbetegségeknél. A valódi Dr. Rosa-féle életbalzsam a legtöbb gyógyszertárban raktáron van.

Süketeknek. Egy személy, ki egy közönséges szer által 23 éves süketség és fülzúgásból gyógyult ki, készséggel szolgál azon szer leirásával mindenkinek, ki hozzá fordul. Czim: NICHOLSON H. J., Wien IX. Kolingasse 4.

IRODALOM.

Balassa György cs. és kir. huszárkapitány előfizetést nyit néhai atyja: Balassa Konstantin cs. és kir. huszárőrnagynak A 16 küriili bánásmód czimü 16 ivre terjedő s évekkel ezelőtt több europai nyelvben megjelent és elismeréssel fogadott mü magyar kiadására. A mü gyakorlati útmutatást ad a ló megismerésére, s arra hogy mimódon kell idomitás alatt a hibákat elkerülni s a lovat használhatóvá és hasznossá idomitani. Alapos tájékozást ad egyszersmind a makacs és rosz szokásu lovak körüli bánatmódról, úgy az ez irányban szükséges kezelési és javitási módozatokról. A mü belbecséről tanúskodik az a körülmény, hogy szerző-szakmüvének megjelenése után — majdnem az összes uralkodóktól érdemrendekkel nagy értékü ajándékokkal tüntettetett ki.

A mü előfizetési ára 1 frt 50 kr., mely összeg nov. 30-áig Balassa György cs. és kir. huszárkapitány nevére czimezve Alberti-Irsára (Pest megye) küldendő. Melegen ajánljuk a lókedvelő gazdaközönség figyelmébe.

Mikszáth Kálmán összegyüjtött munkáiból az eddig megjelent füzetek már majd teljes három kötetet képeznek. Révai testvérek, a vállalat kiadói mintaszerü pontossággal jelentetik még az egyes füzeteket és a mit a nagybecsü gyüjtemény megindításakor igértek, azt szóról szóra be is váltják. Már külső kiállitás dolgában is páratlanok e füzetek. Oly finom, vastag papiron vannak nyomatva, milyenhez hasonlót a diszkiadások terén első helyen álló francziák sem nyujtanak. A mi pedig belértéket illeti, e tekintetben osztatlanul egyforma a sajtó és a nagy közönség véleménye: Mikszáth Kálmán müveinek birása nélkül a könyvtár csak oly hányos, mintha abban klaszikusaink munkáit nélkülöznénk. Mert ha áll az a meghatározás, hogy klaszikus az, a mi minden időkben és minden körülmények közt egyenlően szép és fenséges, ugy Mikszáth munkái is megérdemlik ezt az elnevezést, már t. i. abban a válfajban, melyhez müvei tartoznak. Nem nagy igényekkel fellépő apró elbeszélések, melyeknek minden során a hamisitatlan, eredeti humor csillámlik keresztül, közbeközbe néhány sorba szoritott, liliputi drámák, melyeknél megrázóbbat ritka irói fantázia teremtett. A most előttünk fekvő 12. és 13 ik füzetekben a »Nemzetes uraimék« gyüjtő név alatt megjelent elbeszélések kötik le figyelmünket és szereznek oly gönyört, melyet az ismételt elolvasás után csak, még jobban érzünk. Mert Mikszáth tolla alól oly müvek kerülnek ki, melyek mellett első izben közönyösen halad el talán az ember, de ha egyszer behatol szépségeibe, valóban nehéz azoktól megválnia. — A legmelegebben ajánljuk e mánkáknak füzetekben megszerzését, mi annál könnyebb, mert az egyes füzetek csak 35 krba kerülnek. Révai testvérek kiadóhivatala (Budapesten, IV. váczi-utcza 1.) különben 10 és 20 füzetre kiható előfizetéseket is elfogad. félévi 3 frt 50 kr., illetve egész évi 7 frt mellett.

Vasuti Kalauz czimmel uj zsebrétü menetrendkönyv került ki a Franklin-társulat nyomdájából, mely a magyar szent korona területén létező összes vasutak téli menetrendjét tartalmazza és pedig mindazon változtatásokkal, melyek a vonatok közlekedése körül ez évi november 1-ig előfordultak, A Vasuti Kalauz csinos kiállitása, czélszerü beosztása s zsebben hordható voltánal fogva minden eddigi hasontartalmu vállalatot felülmul. Ára darabonkint (16 ivnyi tartalommal) csak 16 kr. oly hallatlan olcsó ár, mely valóban zónaárnak nevezhető. A Vasuti Kalauz a szokásos összes elárusitó helyeken kapható s a kiadóhivatalban (Budapesten VII. Erzsébet-körut 27. sz.) megrendelhető.

A »Vendéglősök Lapja«, mely a hazai szállodások, kávések és pinczérek 16 szakbeli intézeteinek hivatalos közlönye, a közelgő uj évvel már fennállásának hetedik évfolyamába lép. E lap az, mely mig egyrészről a szaktarsak szellemi ismeretkörük kiterjesztését előmozditja, addig másrészt a hazafiui érzetét ápolja s terjeszti a magyar nyelvet és müvelséget. Czélja a vendéglői ipar fejlesztésének előmozditása s magyarositása. E jól szerkesztett lapot mi is őszintén ajánljuk a müveltebb vendéglősök és kávések, valamint azok alkalmazottjainak szives figyelmébe és pártfogásába. Előfizetési ára egész évre 6 frt., fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizető pénzek Ihász György szerkesztő és kiadó nevére Budapest, VIII. Zerge-utcza 5. sz. a. küldendők. Mutatványszámokat kivánatra bárkinek is megküld a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: **Révész Lajos.**
Társszerkesztő: **Fehér János.**
Főmunkatárs: **Vörös Ferencz.**

Nyilttér.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca 180 versch. Qual.) — versendet roben- u. stückweise porto- u. zollfrei das Fabriks-Depôt **G. Henneberg** (K. K. Hoflief.) **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Choroba ujca babku

alebo ÚČINOK PÁLENKY.

Erkölcsnemesitő olvasmány a tót nép számára.

Egy darab ára 3 kr.

Megrendelhető

a turócz-sz.-mártoni magyar nyomdában.

A ki
nem tudja,
hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik **feleine meg leginkább** betegségének, az kérje ingyen azonnal levelező-lapon **Richter kiadóintézetétől Lipcsében**, a képekkel ellátott **„A Betegbarát“** czimű könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálairatok bizonyitják, hogy a művecskében foglalt **jó** tanácsok követése által, nem csak ezren-megezren elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a **vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták.**

Községeknek a legjutányosabb árak!!!

Szarvasmarhák és juhok száj- és körömfájása

ellen

leghathatósabb

antisepticus antiparasiticus és desodorans szer

a

„CREOLIN“

melyet a nagyméltóságú **földmüvelésügyi m. k. Ministerium** 50927 számú körrendelete értelmében ajánlott.

Fischer és Heidlberg, budapesti vegyészeti gyárában készült, szavatolt kitünő minőségben forgalomba hoz

SZÁVOSZT ALPHONS

az »Országos magyar gazdasági egyesület« pártfogása alatt álló termény- és bizományi üzlet. 5—5

Budapest V. Arany János utcza 11. szám.

STÜCKRATH & Comp., hamburgi áru-kivitel, Hamburgban,

ajánlják árjegyzékük szerint leszállitott áron:

Kávé, nyers, zacskókban, 5 kltól kezdve, ólomzárral ellátva, jótállás mellett, hogy az nincs festve, **pormentes és a legjobb, tiszta s jóizű is.**

5 klo *Gyöngymokka*, kisszemű, sárga, nagyon erős	4 frt 80 kr.
5 klo *Cuba*, zöld, nagyszemű, közép erős	5 » 50 »
5 klo *Aranyjava*, sárga, nagyszemü, finom erős	5 » 80 »
5 klo *Ceylon*, sötétzöld, nagyszemü, erős	5 » 80 »
5 klo *Ceylon, gyöngykávé*, sötétzöld, közép erős	6 » 10 »
5 klo *Arab. Mokka*, kisszemü, zöld erős	6 » 20 »

Tea, *csak a legfinomabb fajták, pormentes, legtisztább izü, 1889-iki termés elegáns csomogolásban.*

1 kilo Congo 2 frt | **1 kilo Souchong 2 frt 40 kr.**

5 kilo hordó legfin. Matjes, 25 drb.	frt 2.—
5 „ „ „ zsirhering, 40 db.	frt 1.30
1 „ „ teljes, lefin. ó-brab. sardella	frt 2.80
5 „ „ or.-korona sardinia mustárral	frt 1,20
5 „ „ fin, páczolt hering	frt 1,70
5 „ „ nagydarabu angolna	frt 2,90
2½ „ „ „	frt 1,90
5 „ finom asztali rizs	frt 0,80
5 „ „ osztindiai Sago	frt 1,40
½ „ „ Ural-Caviar	frt 1,90
2 liter fin. valódi Jamaika-rum hordóban	frt 2,—
4 „ „ „ „ „	frt 3 70
4 „ „ „ szétk. bor „	frt 4.50
4 „ „ „ Madeira „	frt 6,—
2 „ k punes-extract „	frt 2,90

4 liter fin. val. franc. Cognac hordóban	frt 5,30
1 láda fr. kieli Sprotten 240 drb olcsó, legföllebb	frt 0,80
2 ugyanaz	frt 1,50
1 láda fr. kieli Bückl 40 drb, legföllebb	frt 1,40
1 „ „ tengeri hal, u. m. Dorsch, Schoilen, Schellfisch, fris állapotban való megérkezésért jótállás, ára legföllebb	frt 1.50
8 doboz legfin. rák, előkészítve azonnali használatra, évekig eltartható	frt 4,50
8 doboz taracz „ „	frt 4,50
18 „ legfin. szardinia l'huille (olajban)	frt 5.30

és ezeken kivül még sokféle konszer, kávé és gyarmatárú árjegyzék szerint kapható.

Utánvétet és csomagolást nem számitunk! Postaköltség **5 kilónként csak 30 kr.** Vám a következő:

nyers kávé	után ½ kilónként	20 kr.
tea	„ „ „	50 „
konserv	„ „ „	20 „
bor	„ „ „	10 „
szesz	„ „ „	12 „

páczolt hal	után ½ kilónként	7 ½ kr.
rizs	„ „ „	1 „
friss halak	„ „ „	½ „
füstölt „	„ „ „	1½ „

Könnyen kiszámitható mennyibe kerül bármelyik czikk a megérkezéskor. — **Kérjük a t. közönséget**, czégünket utánzóinkal össze nem téveszteni.

Drágábban nem számitunk **soha**, inkább **olcsóbban!**

Tisztelettel
Stückrath & Comp.,
Hamburg.

4-18

VALÓDI

ORYOSI MALAGA-SECT

a klosterneuburgi császz. kir. borkisérleti állomás vegyelemzései szerint

kitünő jó, valódi malaga,

mint kitünő erősitő-szer **elerötlenedett betegek, üdülők, gyermekek** stb. számára, a **vérszegénység** és **gyomorgyengeség ellen** legkitünőbb hatásu 1/1 és 1/2 eredeti palaczkokban s **törvényesen bejegyzett védjegy alatt** a

SPANYOL BORNAGYKERESKEDÉS

VIÑADOR

BÉCS **HAMBURG**

eredeti árakban á **2 frt 50 kr** és **1 frt 30 kr** — Orvosi malaga valódi Carte blanche 1/1 palaczk **2 frt**, ½ palaczk **1 frt** 10.

Továbbá kaphatók *különféle legfinomabb külföldi borok eredeti palaczkban és eredeti árban.*

Selmeczbányán: *Wankovits L.* ur keresk. *Marschalko Gyula* ur keresk. és *Walther testvérek* czukrászdajában. — Beszterczebányán: *Kren András* ur kereskedésében és *Walther testvérek* czukrászdajában.

A VIÑADOR bélyegre, ugymint a törvényesen bejegyzett védjegyre tessék ügyelni, mert csak akkor vállalhatjuk el a jótállást valódiságáért és jóságáért. 2—8

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyús felbüfögés, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett *»Dr. ROSA-féle életbalzsam«* minden üvegecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain *»Dr. ROSA életbalzsama a »fekete sashoz« czimzett gyógyszertárból. FRAGNER B. Prága 205—III.*, német cseh, magyar és franciai nyelven olvasható, széles telein pedig az ide nyomott védjegy latható,

Védjegy. — Zivotni balsam — Lebensbalsam

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a késziő FRAGNER B. *főraktárában, gyógyszertár »a fekete sashoz« Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József* úr gyógyszerésznél, Királyutca 12. sz. *Budai Emil* ur városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrak-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható: **„prágai általános házi-kenöcs“,**

több ezer hálanyilatkozattal elismert *biztos gyógyszer* mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenöcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltavolit; s ahol mar genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fajdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kaphato 25 és 35 krajczáros szelenczékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve s csak akkor valódi, ha a sárga érszelence, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehéz hallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.** 19—26

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapirokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletivekre, arany- és ezüst pénznemüekre bármily összegig olcsón ad

LÖRY J.

bankűzlete

Budapest, IV., hatvani-utcza 17.

10—10

Richter-féle

Horgony-Épitökö-Szekrények

a legjobb és **legolcsóbb ajándékok** maradnak, három éven felüli gyermekek számára. Legolcsóbbak azért, mert azoknak színes kövei majdnem **elpusztithatlanok**, úgy hogy a gyermekek **évekig játszkatnak velök.** Minden **valódi** Épitőkő-Szekrény pompás mintafüzeteket **tartalmaz** és későbben **kiegészitő-szekrény** által rendszeresen megnagyobbitható. Ára: 40 kr., 70 kr., 85 kr., 1 frt. 10 kr. és feljebb. Ovakodjanak értéktelen utánzatoktól és **csakis „Horgony“** gyári jegygyel ellátott szekrény fogadtassék el. A ki Épitőkő-Szekrényt szándékozik venni, az olvassa el **előbb „A gyermek legkedveltebb játéka“** czimű pompásan szinezett könyvet, melyet **ingyen** küld meg:

Richter F. Ad. és társa, Bécs,
I. Nibelungengasse 4.

Brünni kézmű- és finom posztóárú szétküldési üzlet

TICHO BERNÁT

Krautmarkt 18. Brünnben Krautmarkt 18.

küld utánvétellel:

Női kelme egész gyapju, minden divatos szinben, dupla szélességű 10 méter 8 frt

Nigger-Loden a legujabb őszi és téli ruhákra, dupla szélességű 10 méter 4 frt 50 kr

FEKETE TERNO szász gyártmány, dupla szélességű, 10 méter 4 frt 50 kr.

RAGUSA divatkelme, duplasz. costümruhákra, minden sima szinben úgy mint szávozott és carirozott 10 méter 9 frt.

VOLAPÜK-FLANELL legujabb minta, 60 cm. széles, 10 méter 3 frt 50.

Flanell-fejkendők gyönyörű szinekben 3 drb 1 frt

RUHA-BARCHENT legdivatosabb szinekben 10 méter 3 frt.

Kalmuk legjobb minőség, 60 cm. széles, 10 méter 2 frt 70.

Női Jersey kabát selyem gombokkal, minden szinben, teljes, nagy, 1 db 1 frt 30 kr.

Kettős-Veleurkendő 9/4 teljes, 1 drb 3 frt 50

Egy téli nagy kendő 9/4 nagy, sima és carirozott 2 frt.

JUTE-FÜGGÖNY török minta. Egy teljes függöny 2 frt 30

Egy jute-garnitura 2 ágy és 1 asztalteritő, rojttal 3 frt 50

Munkás-ingek rumburgi Oxfordból, teljes, nagy 3 drb 2 frt.

Egy ripsz-garnitura 2 ágy- és 1 asztalteritő selyem rojttal 4 frt

Normal-ingek teljes, nagy, 1 db 1 frt 50.

Normal-nadrág teljes, nagy 1 db 1 frt 50.

Hollandi szönyeg-maradék 10—12 méter hosszú, egy maradék 3 frt 60 kr

NOI-INGEK erős vászonból fogas betéttel 6 drb 3 frt 25

Házi vászon 1 db 30 rőf 4/4 4 frt 50, 1 db 30 rőf 5/4 5 frt 50

Uri-ingek saját gyártmány, fehér vagy szines 1 db I-a 1 frt 80. II-a 1 frt 20

KING-SZÖVET jobb mint vászon, 1 db 5/4 széles, 30 rőf 6 frt.

CANEFASZ 1 drb 30 rőf, lila 4 frt 80 kr. 1 drb 30 rőf, piros 5 frt 20 kr.

Cérna-Canefasz 1 db 30 rőf, lila és piros 6 frt.

SIFFON 1 db 30 rőf I-a 5 frt 50, legjobb minőség 6 frt 50

Egy lótakaró legjobb gyártmány, 190 cm. h. 130 cm. széles 1 frt 50 kr.

Egy hintótakaró 190 cm. h., 130 széles 2 frt 50.

Oxford mosható, jó minőség, 1 db 30 rőf 4 frt 50 kr.

Posztó-áruk gyári raktára.

Brünni kelmemaradék téli ruhákra, egy vég 3.10 met. egy teljes férfi öltönyre 5 frt.

Téli kabát-szövet egy vég 2.10 met. egy teljes téli kabáthoz, fekete, barna vagy kék 5 frt 50.

!! Alkalmi vásárlás !! Brünni kelme-maradék 3.10 méter egy teljes uri öltönyre 3 frt 75.

Felöltő-kelme legfinomabb minőség, 2.10 met. egy teljes felöltőre 7 frt.

Mintak ingyen és bérmentesen.

13—20 Jó árukért és pontos szállitásért kezeskedünk. Elegánsan kiállitott mintakönyvek 400 mintával, a szabó uraknak bérmentetlenül.

Nyomatja és kiadja a turócz-szent-mártoni magyar nyomda